

21 Φεβρουαρίου 2023

Με την φράση «Υμείς εστε το άλας της γης», εννοεί ότι έχασε τα λογικά του όλο το ανθρώπινο γένος...

/ [Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα](#)

[Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος](#)





Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου Ομιλία ΙΕ΄

Συνέχεια από εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=364981>

6. Και ο Δαβίδ δεν επεκαλέσθη όλα όσα έπαθεν, αλλά έζητούσεν ανταμοιβήν από τον Θεόν μόνον διά τας κακολογίας εναντίον του. Και λέγει· «Άφες αυτόν καταράσθαι, ότι Κύριος ενετείλατο αυτώ, όπως ίδη Κύριος την ταπείνωσίν μου και ανταποδώ μοι αντί της κατάρας της εν τη ημέρα ταύτη».

Και ο Παύλος επαινεί όχι μόνον εκείνους που αγωνίζονται με κίνδυνον, ούτε εκείνους που χάνουν τα υπάρχοντά των, αλλά και τους κατηγορουμένους και λέγει

τα εξής· «Αναμιμνήσκεσθε τας πρότερον ημέρας, εν αις φωτισθέντες πολλήν άθλησιν υπεμείνατε παθημάτων· τούτο μεν ονειδισμοίς και θλίψεσι θεατριζόμενοι».

Διά τούτο ακριβώς ώρισε μεγάλην αμοιβήν ο Χριστός. Έπειτα ανέφερε τους προφήτας, διά να μη φέρη κανείς την εξής αντίρρησιν· Εδώ δεν τους συγκρατείς ούτε ράβεις τα στόματά των και εκεί δίδεις αμοιβήν; Έδειξε με αυτόν τον τρόπον ότι

6. Και ο Δαυίδ δεν επεκαλέσθη όλα όσα έπαθεν, αλλά έζητούσεν ανταμοιβήν από τον Θεόν μόνον διά τας κακολογίας εναντίον του. Και λέγει· «Άφες αυτόν καταράσθαι, ότι Κύριος ενετείλατο αυτώ, όπως ίδη Κύριος την ταπεινώσιν μου και ανταποδώ μοι αντί της κατάρας της εν τη ημέρα ταύτη».

Και ο Παύλος επαινεί όχι μόνον εκείνους που αγωνίζονται με κίνδυνον, ούτε εκείνους που χάνουν τα υπάρχοντά των, αλλά και τους κατηγορουμένους και λέγει τα εξής· «Αναμιμνήσκεσθε τας πρότερον ημέρας, εν αις φωτισθέντες πολλήν άθλησιν υπεμείνατε παθημάτων· τούτο μεν ονειδισμοίς και θλίψεσι θεατριζόμενοι».

Διά τούτο ακριβώς ώρισε μεγάλην αμοιβήν ο Χριστός.

Έπειτα ανέφερε τους προφήτας, διά να μη φέρη κανείς την εξής αντίρρησιν· Εδώ δεν τους συγκρατείς ούτε ράβεις τα στόματά των και εκεί δίδεις αμοιβήν; Έδειξε με αυτόν τον τρόπον ότι ούτε κατά την εποχήν των προφητών δεν τους ημπόδισεν ο Θεός. Και αφού έδωσε θάρρος εις τους προφήτας, με μελλοντικές αμοιβάς τότε, που αυταί ήσαν συνήθως άμεσοι, πολύ περισσότερο τώρα, οπότε η ελπίς διά μελλοντικές αμοιβάς έγινε σαφεστέρα και η πίστις εις τον Θεόν μεγαλυτέρα.

Και παρατήρησε μετά πόσας εντολάς καθώρισεν αυτήν την αμοιβήν. Και δεν το έκαμε τυχαίως, αλλά διά να δείξη ότι δεν είναι δυνατόν να αντεπεξέλθη εις τον αγώνα αυτόν εκείνος που δεν είναι εφωδιασμένος με όλας εκείνας τας αρετάς και δεν έχει υποστή την απαιτουμένην δοκιμασίαν. Διά τούτο μεταβαίνει προοδευτικώς από την προηγουμένην εις την επομένην και μας παρουσιάζει σαν κέντημα μίαν ωραίαν σειράν.

Διότι ο ταπεινός θα λυπηθή ολοψύχως και διά τας ιδικάς του αμαρτίας. Όποιος πενθεί, θα είναι και πράος και δίκαιος και ελεήμων. Ο ελεήμων και δίκαιος και πράος θα είναι και καθαρός εις την ψυχήν. Ο τελευταίος αυτός θα είναι και ειρηνοποιός. Και όποιος θα έχη κατορθώσει όλα αυτά, θα έχη αντιμετώπισει κινδύνους και δεν θα χάση την ψυχραιμίαν του όταν κακολογήται και όταν υποφέρη από άπειρα δεινά.

Επειδή αι εντολαί σαν υψηλαί και πολύ ανώτεραι από της Παλαιάς Διαθήκης, διά

να μη ανησυχούν και να μη χάσουν το θάρρος των και να μη διερωτώνται· Πώς θα ημπορέσωμεν να κάμωμεν αυτά τα κατορθώματα; άκουσε τι λέγει· «Υμείς εστε το άλας της γης». Έτσι κάμνει γνωστόν ότι δίδει αυτάς τας εντολάς κατ' ανάγκην. Διότι, λέγει, η διδασκαλία σας θα αποβλέπη εις την ζωήν όχι των μεμονωμένων ατόμων, αλλά ολοκλήρου της ανθρωπότητας.

Διότι δεν σας αποστέλλω, όπως απέστειλα τους προφήτας, εις δύο ή δέκα ή είκοσι πόλεις, ούτε εις ένα έθνος, αλλά εις την ξηράν και την θάλασσαν και εις ολόκληρον την οικουμένην, η οποία μάλιστα δεν ευρίσκεται εις καλήν κατάστασιν.

Διότι με την φράσιν «Υμείς εστε το άλας της γης», εννοεί ότι έχασε τα λογικά του όλον το ανθρώπινον γένος και ότι έπαθε σήψιν ένεκα των αμαρτιών του. Διά τούτο απαιτεί να έχουν αυτοί αυτάς τας αρετάς, αι οποίαι είναι απολύτως απαραίτητοι και ωφέλιμοι διά τους προοριζομένους να αναλάβουν την νουθεσίαν των πολλών. Διότι ο πράος και συνετός και ελεήμων και δίκαιος δεν αρκείται εις την ατομικήν του επιτυχίαν μόνον, αλλά προσπαθεί να ξεχειλίζουν αι πηγαί αυταί και να ωφελούν και άλλους.

Ο καθαρός πάλιν εις την ψυχήν και ειρηνοποιός και καταδιωκόμενος διά τους αγώνας του υπέρ της αληθείας ρυθμίζει τον βίον του σύμφωνα με το κοινόν συμφέρον. Μη νομίσετε λοιπόν, λέγει, ότι καλείσθε εις συνήθεις αγώνας, ούτε ότι η διδασκαλία σας θα αναφέρεται εις μικροπράγματα· «Υμείς εστε το άλας της γης».

Λοιπόν; Οι μαθηταί εθεράπευσαν την νόσον; Ασφαλώς όχι. Διότι δεν ήτο δυνατόν να παστώσουν με άλας και να σώσουν ό,τι είχε σαπίσει. Δεν έκαμαν λοιπόν αυτό, αλλά, αφού τα ανενέωσε πρώτα ο Χριστός και τους τα παρέδωσε και τα απήλλαξε από την δυσωδίαν, τα αλάτιζαν και τα διατηρούσαν και τα εσυντηρούσαν εις την νέαν αυτήν κατάστασιν, εις την οποίαν τα παρέλαβαν. Η απαλλαγή επομένως από την σήψιν της αμαρτίας είναι κατόρθωμα του Χριστού· Η αποφυγή όμως της επανόδου εις την κατάστασιν εκείνην ήτο της φροντίδος και του επιπόνου αγώνος εκείνων.

Βλέπεις πώς κάμνει σιγά – σιγά γνωστόν ότι είναι ανώτεροι και από τους προφήτας; Διότι λέγει ότι είναι διδάσκαλοι όχι μόνον της Παλαιστίνης, αλλά ολοκλήρου της οικουμένης. Και δεν είναι μόνο» διδάσκαλοι, αλλά και φοβεροί διδάσκαλοι. Και είναι άξιον μεγάλου θαυμασμού τούτο, ότι έγιναν περιπόθητοι από όλους, αν και δεν εκολάκευαν ούτε είχαν ίχνος δουλοπρεπείας, αλλά επροκαλούσαν πόνον, όπως το άλας.

Μη σκπλαγήτε λοιπόν, λέγει, αν άφησα τους άλλους και συζητώ μαζί σας και σας

οδηγώ εις τόσους κινδύνους. Διότι πρέπει να αναλογισθητε εις πόσας πόλεις και χωρία και έθνη πρόκειται να σας αποστείλω ως διδασκάλους. Διά τούτο δεν μου είναι αρκετόν να είσθε σεις μόνον ηθικοί και συνετοί, αλλά να κάμνετε και άλλους.

Αυτοί δε, που αναλαμβάνουν τέτοιο έργον, πρέπει να είναι συνετοί, αφού πρόκειται διά ζητήματα, από τα όποια εξαρτάται η σωτηρία των άλλων, και να έχουν τόσον περίσσευμα αρετής, ώστε να κάμνουν εναρέτους και τους άλλους. Διότι, αν δεν το κατορθώσετε δεν θα είσθε ικανοί ούτε τους εαυτούς σας να σώσετε.

Ούτε κατά την εποχήν των προφητών δεν τους ημπόδισεν ο Θεός. Και αφού έδωσε θάρρος εις τους προφήτας, με μελλοντικής αμοιβάς τότε, που αυταί ήσαν συνήθως άμεσοι, πολύ περισσότερον τώρα, οπότε η ελπίς διά μελλοντικής αμοιβάς έγινε σαφεστέρα και η πίστις εις τον Θεόν μεγαλυτέρα.

Και παρατήρησε μετά πόσας εντολάς καθώρισεν αυτήν την αμοιβήν. Και δεν το έκαμε τυχαίως, αλλά διά να δείξη ότι δεν είναι δυνατόν να αντεπεξέλθη εις τον αγώνα αυτόν εκείνος που δεν είναι εφωδιασμένος με όλας εκείνας τας αρετάς και δεν έχει υποστή την απαιτουμένην δοκιμασίαν. Διά τούτο μεταβαίνει προοδευτικώς από την προηγούμενην εις την επομένην και μας παρουσιάζει σαν κέντημα μίαν ωραίαν σειράν.

Διότι ο ταπεινός θα λυπηθή ολοψύχως και διά τας ιδικάς του αμαρτίας. Όποιος πενθεί, θα είναι και πράος και δίκαιος και ελεήμων. Ο ελεήμων και δίκαιος και πράος θα είναι και καθαρός εις την ψυχήν. Ο τελευταίος αυτός θα είναι και ειρηνοποιός. Και όποιος θα έχη κατορθώσει όλα αυτά, θα έχη αντιμετώπισει κινδύνους και δεν θα χάση την ψυχραιμίαν του όταν κακολογήται και όταν υποφέρη από άπειρα δεινά.

Επειδή αι εντολαί σαν υψηλαί και πολύ ανώτεροι από της Παλαιάς Διαθήκης, διά να μη ανησυχούν και να μη χάσουν το θάρρος των και να μη διερωτώνται· Πώς θα ημπορέσωμεν να κάμωμεν αυτά τα κατορθώματα; άκουσε τι λέγει· «Υμείς εστε το άλας της γης». Έτσι κάμνει γνωστόν ότι δίδει αυτάς τας εντολάς κατ' ανάγκην. Διότι, λέγει, η διδασκαλία σας θα αποβλέπη εις την ζωήν όχι των μεμονωμένων ατόμων, αλλά ολοκλήρου της ανθρωπότητας.

Διότι δεν σας αποστέλλω, όπως απέστειλα τους προφήτας, εις δύο ή δέκα ή είκοσι πόλεις, ούτε εις ένα έθνος, αλλά εις την ξηράν και την θάλασσαν και εις ολόκληρον την οικουμένην, η οποία μάλιστα δεν ευρίσκεται εις καλήν κατάστασιν.

Διότι με την φράσιν «Υμείς εστε το άλας της γης», εννοεί ότι έχασε τα λογικά του όλον το ανθρωπίνον γένος και ότι έπαθε σήψιν ένεκα των αμαρτιών του. Διά τούτο απαιτεί να έχουν αυτοί αυτάς τας αρετάς, αι οποίαι είναι απολύτως απαραίτητοι

και ωφέλιμοι διά τους προοριζομένους να αναλάβουν την νουθεσίαν των πολλών. Διότι ο πρᾶος και συνετός και ελεήμων και δίκαιος δεν αρκείται εις την ατομικήν του επιτυχίαν μόνον, αλλά προσπαθεί να ξεχειλίζουν αι πηγαί αυταί και να ωφελούν και άλλους.

Ο καθαρός πάλιν εις την ψυχὴν και ειρηνοποιός και καταδιωκόμενος διά τους αγώνας του υπέρ της αληθείας ρυθμίζει τον βίον του σύμφωνα με το κοινόν συμφέρον. Μη νομίσετε λοιπόν, λέγει, ότι καλείσθε εις συνήθεις αγώνας, ούτε ότι η διδασκαλία σας θα αναφέρεται εις μικροπράγματα· «Υμείς εστε το ἅλας της γης».

Λοιπόν; Οι μαθηταί εθεράπευσαν την νόσον; Ασφαλώς όχι. Διότι δεν ἦτο δυνατόν να παστώσουν με ἅλας και να σώσουν ὅ,τι εἶχε σαπίσει. Δεν ἔκαμαν λοιπόν αυτό, αλλά, αφού τα ανενέωσε πρώτα ο Χριστός και τους τα παρέδωσε και τα ἀπήλλαξε ἀπό την δυσωδίαν, τα ἀλάτιζαν και τα διατηρούσαν και τα εσυντηρούσαν εις την νέαν αὐτὴν κατάστασιν, εις την οποίαν τα παρέλαβαν. Η ἀπαλλαγὴ επομένως ἀπό την σήψιν της αμαρτίας εἶναι κατόρθωμα του Χριστοῦ· Η ἀποφυγὴ ὁμως της ἐπανόδου εις την κατάστασιν ἐκείνην ἦτο της φροντίδος και του ἐπιπόνου αγώνος ἐκείνων.

Βλέπεις πῶς κάμνει σιγά - σιγά γνωστόν ὅτι εἶναι ἀνώτεροι και ἀπό τους προφήτας; Διότι λέγει ὅτι εἶναι διδάσκαλοι ὄχι μόνον της Παλαιστίνης, ἀλλά ολοκλήρου της οἰκουμένης. Και δεν εἶναι μόνο» διδάσκαλοι, ἀλλά και φοβεροὶ διδάσκαλοι. Και εἶναι ἀξίον μεγάλου θαυμασμοῦ τούτο, ὅτι ἐγίναν περιπόθητοι ἀπό ὅλους, αν και δεν ἐκολάκευαν οὔτε εἶχαν ἶχνος δουλοπρεπείας, ἀλλά ἐπροκαλοῦσαν πόνον, ὅπως το ἅλας.

Μη ἐκπλαγῆτε λοιπόν, λέγει, αν ἀφησα τους άλλους και συζητῶ μαζί σας και σας οδηγῶ εις τόσους κινδύνους. Διότι πρέπει να ἀναλογισθητε εις πόσας πόλεις και χωρία και ἔθνη πρόκειται να σας ἀποστείλω ως διδασκάλους. Διά τούτο δεν μου εἶναι ἀρκετόν να εἰσθε σεις μόνον ἠθικοὶ και συνετοί, ἀλλά να κάμνετε και άλλους.

Αυτοὶ δε, που ἀναλαμβάνουν τέτοιο ἔργον, πρέπει να εἶναι συνετοί, αφού πρόκειται διά ζητήματα, ἀπό τα ὅποια ἐξαρτάται η σωτηρία των άλλων, και να ἔχουν τόσον περίσσευμα ἀρετῆς, ὥστε να κάμνουν ἐναρέτους και τους άλλους. Διότι, αν δεν το κατορθώσετε δεν θα εἰσθε ἱκανοὶ οὔτε τους εαυτοὺς σας να σώσετε.

Συνέχεια ἐδῶ: <http://www.pemptousia.gr/?p=365944>

Απόσπασμα από το τον τόμο I. Χρυσοστόμου έργα 9, των Πατερικών Εκδόσεων «Γρηγόριος ο Παλαμάς», σειρά Έλληνες Πατέρες της Εκκλησίας. Εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια από τους φιλόλογους, Ιγνάτιο Σακαλή και Νικόλαο Τσίκη.

<https://bit.ly/3xICopY>